

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2023-0000075549

Datum
14 maart 2023

Opgesteld door

Samengewerkt met
JenV

Bijlage(n)
1

Aan
Van

MBZK
CZW

nota

Antwoorden schriftelijk overleg beperkingssystematiek,
175 jaar Grondwet e.a.

Aanleiding

Enkele fracties van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer hebben u schriftelijke vragen gesteld over uw brieven met betrekking tot de beperkingssystematiek van de Grondwet (Kamerstuk 35786, nr. 8) en de viering van 175 jaar Grondwet 1848 (Kamerstuk 36200-VII, nr. 143). Bijgaand treft u een concept-antwoordbrief aan.

Geadviseerd besluit

Akkoord gaan met de bijgaande beantwoording van de inbreng van het schriftelijk overleg (antwoorden zijn opgenomen vanaf pagina 9) en ondertekening van de aanbiedingsbrief ter verzending.
Ambtelijk JenV is akkoord.

Kern

- De vragen zijn binnen gekomen op 3 februari en zijn afkomstig van de leden van de fracties van de VVD, D66, GroenLinks, SGP en ChristenUnie en van het lid Omtzigt.
- De teneur t.a.v. de beperkingssystematiek is overwegend kritisch.
- De teneur t.a.v. de brief 175 jaar Grondwet is positief meedenkend.
- Gevraagd wordt onder andere naar:

Brief beperkingssystematiek

- de gevolgen van eventuele invoering van constitutionele toetsing voor de beperkingssystematiek (VVD, D66, CU en Omtzigt; deze laatste vraagt om een nieuwe brief of onderzoek) en de relatie hiervan tot de constitutionele toets in het wetgevingsproces (D66, Omtzigt);
- de toetsing aan algemene rechtsbeginselen (D66);
- de verenigbaarheid van het opvragen van informatie in het kader van het demonstratierecht met de beperkingssystematiek (GrL);
- het advies van de staatscommissie Grondwet (2010) om vast te leggen dat a) beperkingen van grondrechten niet verder mogen gaan dan het doel van de beperking en (b) de kern van grondrechten niet mag worden aangetast (CU).

Brief 175 jaar Grondwet

- de uitkomsten van de (flits)peiling naar de bekendheid met de Grondwet (VVD, CU) en plannen voor het verbeteren van de

- bekendheid onder verschillende groepen van de samenleving, al helemaal als de flitspeilingen negatief uitvallen (Omtzigt);
- het betrekken van jongeren en mensen die verder weg wonen van Den Haag bij de Week van de Rechtsstaat (CU);
  - de alternatieve plaats voor de grondwetbank (D66, CU), de mogelijkheid dat ook andere artikelen dan artikel 1 verankerd worden (CU, SGP) en – opvallend (gelet op het bestaan van ProDemos) - het idee tot instelling van een Huis van de Democratische Rechtsstaat (CU);
  - de uitkomst van het gesprek met de Stichting Grondwetcampagne en op welke wijze deze een rol gaat vervullen (SGP);
  - een verkenning ter bevordering van de bekendheid van de kiezer met voorstellen tot wijziging van de Grondwet die in eerste lezing zijn aanvaard (SGP);
  - uitvoering van de motie Ceder-Omtzigt (Grondwet zichtbaar maken bij rechtbanken) (Omtzigt); CU (Ceder) zegt echter begrip te hebben voor de insteek kabinet/rechtspraak inhoudende zicht op verloop van discussie over constitutionele toetsing.

Onze referentie
2023-0000075549

Datum
14 maart 2023

Toelichting/Politieke context

Het schriftelijk overleg zal naar verwachting mede geagendeerd worden voor het commissiedebat over constitutionele toetsing op 12 april a.s. In de technische briefing over de hoofdlijnenbrief constitutionele toetsing door ambtenaren van BZK/CZW en JenV en in de externe deskundigenbijeenkomst, beide openbaar en gehouden op 14 februari jl., is de beperkingssystematiek eveneens aan de orde geweest. Daarbij kwamen geen verrassende (nieuwe) inzichten naar voren. Wel lijkt er bij sommige fracties behoefte om iets meer te bewegen op dit vlak. U wordt daarover nader geïnformeerd in het dossier t.b.v. het commissiedebat constitutionele toetsing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
2	Aanbiedingsbrief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer	
3	Beantwoording inbreng SO	
4	Inbreng SO vanuit de TK	